

Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych

ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. 10
02-366 Warszawa
e-mail: biuro@pfon.org

www.pfon.org
KRS: 0000161135
NIP: 525-22-71-155

Warszawa, dnia 14.04.2020 r.

Szanowny Pan
Mateusz Morawiecki
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warszawa

W sprawie: Potrzeby dalszych działań kryzysowych w zakresie osób z niepełnosprawnościami i seniorów korzystających z instytucji całodobowych w związku z epidemią COVID-19

Szanowny Panie Premierze,

W nawiązaniu do naszego poprzedniego pisma z 5 kwietnia br. chcielibyśmy zwrócić uwagę, że **zauważamy działania podjęte przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej** wobec domów pomocy społecznej, zwłaszcza przez **Panią Minister Iwonę Michałek i Pana Ministra Pawła Wdówikę**. Konieczna jest jednakże koordynacja wszystkich zaangażowanych resortów (zwłaszcza **Ministerstwa Zdrowia**), także w zakresie **innych instytucji całodobowych** (m.in. ZOLe, ZPO, szpitale i oddziały psychiatryczne) oraz uspołnienie prowadzonych działań.

Jednocześnie mając na uwadze informacje od instytucji badawczych i mediów z Hiszpanii, Włoch, Francji, Irlandii i Belgii ([London School of Economics](#), [The Guardian](#)) odnośnie nawet **50% wskaźnika śmiertelności** zarażonych mieszkańców placówek całodobowych oraz ich bardzo wysokiej liczby (**blisko 30 tysięcy śmierci**), należy uznać działania Rządu na obecnym etapie za **niewystarczające**.

Należy zauważyć, iż **w Polsce** statystyki pokazują, że osoby przebywające np. w domach pomocy społecznej są **30-krotnie bardziej narażone na zakażenie COVID-19** niż inni obywatele. Na chwilę obecną niestety **nie wiemy, ile osób z instytucji**

zmarło. Brak takiej informacji i podwyższenie statystyk o 2000 zgonów w ciągu jednego dnia we Francji spowodował **poważny kryzys i oskarżenia o zatajanie tych danych przez rząd** ([France24](#), [Bloomberg](#)).

Wskazujemy na konieczność **koordynacji i uspołnien** działań Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na poziomie Kancelarii Premiera Rady Ministrów lub Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz **wykorzystanie wojska, w tym Wojsk Obrony Terytorialnej**, tak jak to uczyniono w innych krajach. W Polsce użycie tych sił na odpowiednio wczesnym etapie mogłoby zapobiec tragedii.

Zespół powinien ustalić zakres współdziałania resortów oraz **wspólne lub odpowiednie procedury (m.in. zapobiegające transmisji przez personel pracujący jednocześnie w placówkach opieki zdrowotnej i/lub pomocy społecznej, przydziału zasobów itp.)**, w tym:

1. **zasady izolacji zakażonych** od zdrowych pensjonariuszy/ek (pacjentów/ek), w szczególności obligatoryjne przenoszenie do szpitali lub zewnętrznych izolatoriów oraz **nieprzenoszenie „zdrowych”** osób do innych placówek (a tak się stało z DPS-em w Jakubowicach 11 kwietnia),
2. reagowanie na zakażenie w placówce w tym samym lub sąsiednim powiecie (podwyższony poziom zabezpieczeń i procedur, żeby ograniczyć transmisję),
3. **likwidacja “wieloletowości”** (obecnie w **90% przypadków to zarażenia przez personel** pracujący także w innych placówkach, często podlegających nadzorowi różnych resortów) oraz wprowadzenie **rekompensaty finansowej dla rezygnujących z innej pracy** świadczonej nie tylko na podstawie umów o pracę, ale również na podstawie umów cywilnoprawnych,
4. zasady uzupełniania personelu placówek osobami, na przykład z **Wojsk Obrony Terytorialnej**,
5. **priorytet w liczbie i czasie testów** w placówkach (“zarażony” DPS w Kaliszu czekał 5 dni na samo wykonanie testów), testy przesiewowe dla pracowników wszystkich placówek minimalnie co 14 dni jak w Czechach,
6. zasady dystrybucji oraz **zapewnienie odpowiedniej liczby środków ochrony osobistej** (maski, rękawice, fartuchy barierowe, kombinezony ochronne, przyłbice uchylne). Obawa przed zarażeniem się z powodu braku

ww. środków powoduje brak personelu, który unika pracy, nawet przy skierowaniu przymusowym,

7. **ujednoczenie wsparcia** (w tym: środki ochrony osobistej, dodatkowy personel, testy) **dla instytucji publicznych i niepublicznych,**
8. zasady angażowania osób o niższych kwalifikacjach i umożliwienie im dokonywania niektórych czynności medycznych (w wielu placówkach brakuje pielęgniarek),
9. dostosowanie **regulacji pracowniczych** w placówkach całodobowych do sytuacji pandemii.

W naszej opinii 2. priorytetowym działaniem jest **zaangażowanie wojska, w tym Wojsk Obrony Terytorialnej i innych służb** do wsparcia placówek. Przykłady wielu placówek pokazują, że stale borykają się z dramatycznym brakiem personelu. Samorządy nie są w stanie uzupełnić kadry placówek. Podobnie nieefektywne okazały się skierowania wojewodów do pracy. Twierdzimy, że tylko centralnie zorganizowane służby z odpowiednimi strukturami zarządzania i przeszkoleniem będą w stanie efektywnie zareagować w tych miejscach, w których już są ogniska zakażenia i wymagane jest natychmiastowe działanie.

W innych miejscach możliwe jest **angażowanie grup zawodowych aktualnie nie świadczących pracy**, wymienionych w poprzednim piśmie.

Dziękujemy za dotychczas podjęte działania. Apelujemy o ich jak najszybsze poszerzenie - by **ratować ponad 150 tys. pensjonariuszy/ek placówek całodobowych**. Dynamika pandemii powoduje, że procedury muszą stale być aktualizowane i dostosowywane do bieżącej sytuacji.

Wierzymy, że tylko **scentralizowana koordynacja** na poziomie Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego może zminimalizować tragiczne skutki dla mieszkańców/ek placówek.

W każdy możliwy sposób wesprzemy działania podejmowane przez Rząd. Jako strona społeczna pozostajemy do Państwa dyspozycji.

Z poważaniem

dr Krzysztof Kurowski,

Przewodniczący Polskiego Forum Osób Niepełnosprawnych

Przewodniczący Rady Programowej Kongresu Osób z Niepełnosprawnościami

Do wiadomości:

Marlena Małąg, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Szumowski, Minister Zdrowia

Mariusz Kamiński, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

Mariusz Błaszczak, Minister Obrony Narodowej

Małgorzata Jarosińska-Jedynak, Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Dariusz Piontkowski, Minister Edukacji Narodowej

Zbigniew Ziobro, Minister Sprawiedliwości

Michał Dworczyk, Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

Adam Bodnar, Rzecznik Praw Obywatelskich

Mikołaj Pawlak, Rzecznik Praw Dziecka

Paweł Wdówik, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych

Iwona Michałek, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki
Społecznej, Pełnomocnik Rządu ds. Ekonomii Społecznej i Solidarnej

Jarosław Pinkas, Główny Inspektor Sanitarny

Barłomiej Chmielowiec, Rzecznik Praw Pacjenta

Krzysztof Michałkiewicz, Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Wojewodowie

Gen. dyw. Wiesław Kukuła, Dowódca Wojsk Obrony Terytorialnej